

Sipilä saa ohjeita: Hallituksen pitäisi leikata ja elvyttää samanaikaisesti

Hyviä neuvoja on saatu myös Ruotsin puolelta.

SUOMEN KUVALEHTI

Teppo Tiilikainen

TALOUS 24.4.2015 18:00

Vaalit on pidetty ja uuden hallituksen rakentaminen alkanut keskustan puheenjohtajan **Juha Sipilän** johdolla. Talouspoliittisia neuvoja on sadellut Sipilälle jo viikkotolkulla sekä vasemmalta että oikealta.

Keskustelun avasivat maaliskuussa valtiovarainministeriön virkamiehet valtiosihteeri **Martti Hetemäen** johdolla. He laskivat, että julkisiin menoihin on tehtävä kuuden miljardin euron leikkaukset, jotta talous saataisiin tasapainoon.

Hetemäen mukaan Sipilän kannattaisi ottaa käyttöön **Paavo Lipposen** menetelmä 1990-luvulta. Tuolloin poliitikot sopivat ensin leikkauksista ja ministerinsalkut jaettiin vasta sen jälkeen. Näin hallitus saatiin sitoutumaan kokonaisuudessaan säästöpäätöksiin.

Virkamiesten esittämät miljardileikkaukset nostattivat vaalien alla kovaa kritiikkiä varsinkin vasemmistossa ja keynesiläisessä ekonomistikunnassa. Aalto-yliopiston taloustieteen professori **Pertti Haaparanta** julisti *Helsingin Sanomissa*, että suomalainen talouskeskustelu on epä-älyllistä. Hänen mielestään jatkuvan leikkaamisen sijasta taloutta pitäisi elvyttää vaikka velaksi. Haaparanta muistutti, että Suomi saa tällä hetkellä pitkäaikaista velkaa negatiivisella reaalikorolla. Hän uskoi, että velkaelvytys voisi rahoittaa itsensä tai ainakin kääntää velkasuhteen laskuun, kun talouskasvu piristyisi.

Tutkijat **Jussi Ahokas** ja **Lauri Holappa** menivät vielä pitemmälle. He eivät tunnusta rakenteellisia ongelmia ja tarjosivat ratkaisuksi neljän miljardin euron elvytyspakettia.

Haaparanta on saanut tulitukea myös Tukholman yliopiston kansantaloustieteen professorilta **Markus Jäntiltä**, mutta Nordean pääekonomisti **Aki Kangasharju** edustaa päinvastaista näkökulmaa. Hänen mukaansa lyhytaikainen velkaelvytys oli paikallaan finanssikriisin aikana vuonna 2009, mutta nyt se ei enää auta, sillä Suomi ei kärsi suhdannetaantumasta vaan rakenteellisista ongelmista. Velkaelvytys johtaisi julkisten menojen kasvuun ja myöhemmin verojen korotuksiin.

Suomen tunnetuin talousviisas, Aalto-yliopiston taloustieteen professori **Sixten Korkman** ymmärtää kiistan molempia osapuolia. Hänen mukaansa Haaparanta on oikeassa siinä, että menoleikkaukset supistavat kotimaista kysyntää ja lisäävät työttömyyttä.

Uusi hallitus voisi panostaa myös Korkmanin mielestä infrastruktuurin korjaamiseen ja vuokra-asuntojen rakentamiseen vaikka velaksi, koska lainaa saa nyt halvalla. Hänen mielestään Haaparanta on kuitenkin väärässä pitäessään julkisen talouden menoleikkauksia perusteettomina.

Hyviä neuvoja on saatu myös Ruotsin puolelta. Entinen valtiovarainministeri **Anders Borg** julkaisi maaliskuussa kokoomukseen loikanneen **Juhana Vartiaisen** kanssa raportin Suomen kilpailukyvyn pelastamiseksi. Heidän mukaansa se edellyttää, että työvoimakustannukset nousevat hitaammin kuin muualla euroalueella suhteessa tuottavuuteen. He haluaisivat lisätä työvoiman tarjontaa vapauttamalla työperäisen maahanmuuton ja lakkauttamalla työttömyysputken vuoden 1965 jälkeen syntyneiltä.

Pian raportin julkaisemisen jälkeen Borg ilmoittautui kuitenkin elvyttäjien rintamaan korostamalla, ettei velkaantuminen ole Suomelle iso ongelma. Lisää neuvoja saadaan vielä tänään perjantaina 24. huhtikuuta, kun Ajatuspaja Libera julkaisee kuuden suomalaisen ekonomistin raportin.

Tuleva pääministeri Sipilä ei pidä valtiovarainministeriön virkamiesten esittämien kuuden miljardin euron leikkausten toteuttamista mahdollisena yhden vaalikauden aikana.

Hänen mukaansa riittää, että valtion menoista säästetään 2,3 miljardia euroa vuoteen 2019 mennessä. Samalla työvoimakustannuksia on alennettava 10–15 prosenttia kilpailukyvyn parantamiseksi.

Suomen työvoimakustannukset eivät ole kuitenkaan poikkeuksellisen korkeat kilpailijamaihin verrattuna. EU-maista Tanska, Belgia, Ruotsi, Luxemburg, Ranska ja Hollanti ovat kalliimpia. Itävalta ja Saksa ovat niukasti ja Italia sekä Britannia selvästi halvempia kuin Suomi.

Bulgariassa työtunti maksaa 3,8 ja Romaniassa 4,6 euroa. Myös Baltiassa ja Puolassa kustannukset ovat selvästi halvemmat kuin Suomessa.

Suomalaisten ostovoimakorjattu palkkataso jää monien kilpailijamaiden alapuolelle Suomen korkean hintatason vuoksi.